

ภาคผนวก ก
กฎระเบียบและข้อบังคับ (โดยย่อ)

กฎระเบียบและข้อบังคับ (โดยย่อ)

ประกาศคณะกรรมการตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า

เรื่อง หลักเกณฑ์ในการกำหนดสินค้าเกษตรล่วงหน้าเพื่อนำมาซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า

1. ตลาด หมายความว่า ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย

สินค้าเกษตร หมายความว่า ผลผลิตทางเกษตรกรรมและผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการแปรรูป
ผลิตผลทางเกษตรกรรม ซึ่งคณะกรรมการตลาดกำหนดให้มีการซื้อขายล่วงหน้า

คณะกรรมการตลาด หมายความว่า คณะกรรมการการตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า

2. สินค้าเกษตรที่จะนำเข้ามาซื้อขายในตลาด ต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

- 2.1 เป็นสินค้าเกษตรที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศโดยรวม
- 2.2 ราคาของสินค้าเกษตรต้องมีความผันผวนมากเพียงพอที่จะทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง
เข้ามาป้องกันความเสี่ยง
- 2.3 มีขนาดของสินค้าเกษตรและแนวโน้มของปริมาณการผลิตหรือการค้าที่เหมาะสม
- 2.4 สามารถจัดชั้นและมาตรฐานของสินค้านั้นได้
- 2.5 มีข้อมูลข่าวสารด้านการผลิตและการค้าที่มีประโยชน์ ที่สามารถรับรู้กันได้ทั่วไป
- 2.6 คุณสมบัติอื่นๆ ตามที่คณะกรรมการตลาดกำหนด โดยความเห็นชอบของ
คณะกรรมการกำกับการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า

3. ในการพิจารณาคุณสมบัติของสินค้าเกษตรใดเป็นสินค้าเกษตรที่จะนำเข้ามาซื้อขายใน ตลาด ให้พิจารณาด้วยความรอบคอบและรัดกุม โดยอย่างน้อยต้องคำนึงถึงปัจจัยต่างๆ ดังต่อไปนี้

- 3.1 จำนวนผู้เกี่ยวข้องที่มีศักยภาพที่จะเข้ามาซื้อขายในตลาด
- 3.2 มูลค่าการผลิตหรือการค้า ในอันที่จะสามารถนำมาซื้อขายได้ในตลาด
- 3.3 ภาวะการแข่งขันของผู้ผลิต ผู้ค้าและผู้ที่เกี่ยวข้องกับสินค้านั้น ๆ
- 3.4 ความพร้อมและศักยภาพของคลังสินค้าที่จะเป็นสถานที่ส่งมอบ รับมอบสินค้า
เกษตรตามข้อตกลงซื้อขายล่วงหน้า ในกรณีที่มีการส่งมอบ
- 3.5 ปัจจัยอื่นๆ ตามที่คณะกรรมการตลาดประกาศกำหนด

ข้อบังคับคณะกรรมการตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับประเภท คุณสมบัติ สิทธิและหน้าที่ การลงโทษ และการพ้นจากการเป็นสมาชิกสำนักหักบัญชี พ.ศ. 2547 (โดยย่อ)

1. ข้อบังคับนี้ เรียกว่า “ข้อบังคับคณะกรรมการตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับประเภท คุณสมบัติ สิทธิและหน้าที่ การลงโทษ และการพ้นจากการเป็นสมาชิกสำนักหักบัญชี พ.ศ. 2547”

2. ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันที่ประกาศเป็นต้นไป

3. ในข้อบังคับนี้

ตลาด หมายความว่า ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย

คณะกรรมการตลาด หมายความว่า คณะกรรมการตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า

สำนักหักบัญชี หมายความว่า สำนักหักบัญชีที่จัดตั้งขึ้นในตลาด

สมาชิกตลาด หมายความว่า สมาชิกของตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย

ลูกค้า หมายความว่า ผู้ซื้อหรือผู้ขายซึ่งทำการซื้อขายล่วงหน้าในตลาดโดยผ่านนายหน้าซื้อขายล่วงหน้าหรือตัวแทนซื้อขายล่วงหน้า

บริการเกี่ยวกับการหักบัญชี หมายความว่า บริการเกี่ยวกับการวางเงินประกัน การปรับฐานะบัญชีเงินประกัน การชำระราคา การชำระผลกำไรขาดทุน การโอนเงิน การล้างฐานะการถือครอง การถอนเงินประกัน และการจัดการเกี่ยวกับเอกสารเพื่อการรับมอบและส่งมอบสินค้าเกษตร รวมทั้งการดำเนินการอื่นใดที่เกี่ยวข้อง

ฐานะการถือครอง หมายความว่า ภาระผูกพันอันเนื่องมาจากการซื้อหรือขายข้อตกลงซื้อขายล่วงหน้า

ล้างฐานะการถือครอง หมายความว่า ทำให้ภาระหรือสิทธิตามข้อตกลงซื้อขายล่วงหน้าที่มีอยู่เดิมให้หมดไป โดยการซื้อหรือขายข้อตกลงซื้อขายล่วงหน้าขึ้นใหม่ที่มีผลในทางตรงกันข้าม

4. ให้ผู้จัดการตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยรักษาการตามข้อบังคับนี้

หมวด 1

ประเภทและคุณสมบัติของสมาชิกสำนักหักบัญชี

5. สมาชิกสำนักหักบัญชี แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

- 5.1 สมาชิกสำนักหักบัญชีประเภทสามัญ
- 5.2 สมาชิกสำนักหักบัญชีประเภทวิสามัญ
- 5.3 สมาชิกสำนักหักบัญชีประเภทสมทบ

6. คุณสมบัติเฉพาะ ในการเข้าเป็นสมาชิกสำนักหักบัญชีแต่ละประเภท

6.1 ประเภทสามัญ แบ่งได้เป็น 2 ประเภทดังนี้

- 6.1.1 เป็นสมาชิกตลาดประเภทนายหน้าซื้อขายล่วงหน้า
- 6.2.1 มีฐานะทางการเงินและสภาพคล่องตามเกณฑ์ ดังนี้
 - (1) มีส่วนของผู้ถือหุ้นหักด้วยค่าความนิยมตามที่คณะกรรมการตลาดกำหนด ซึ่งต้องไม่ต่ำกว่า 20 ล้านบาท
 - (2) มีเงินกองทุนสภาพคล่องสุทธิ ไม่ต่ำกว่า 10.50 ล้านบาท
 - (3) มีอัตราส่วนเงินกองทุนสภาพคล่องสุทธิต่อยอดรวมของเงินสดและหลักทรัพย์ของผู้ให้บริการเกี่ยวกับการหักบัญชีกับตนซึ่งแยกบัญชีไว้ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 10

6.2 ประเภทวิสามัญ

- 6.2.1 เป็นสมาชิกตลาดประเภทนายหน้าซื้อขายล่วงหน้าหรือผู้ค้าล่วงหน้า
- 6.2.2 มีฐานะทางการเงินและสภาพคล่องตามเกณฑ์ ดังนี้
 - (1) มีส่วนของผู้ถือหุ้นหักด้วยค่าความนิยมตามที่คณะกรรมการตลาดกำหนด กรณีเป็นสมาชิกตลาดประเภทนายหน้าซื้อขายล่วงหน้าไม่ต่ำกว่า 12.50 ล้านบาทและสมาชิกตลาดประเภทผู้ค้าล่วงหน้าไม่ต่ำกว่า 7.50 ล้านบาท
 - (2) มีเงินกองทุนสภาพคล่องสุทธิต่ำกว่า 10.50 ล้านบาทกรณีเป็นสมาชิกตลาดประเภทนายหน้าซื้อขายล่วงหน้า

(3) มีอัตราส่วนเงินกองทุนสภาพคล่องสุทธิต่อยอดรวมของเงินสดและหลักทรัพย์ของผู้ให้บริการเกี่ยวกับการหักบัญชีกับตนซึ่งแยกบัญชีไว้ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 10

6.3 ประเภทสมทบ

6.3.1 มีระบบงานด้านคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์เชื่อมต่อระบบคอมพิวเตอร์ ตรงตามที่ได้ลาดกำหนด มีระบบการบริหารความเสี่ยงและระบบควบคุมภายในที่มีประสิทธิภาพ มีความพร้อมด้านบุคลากรทั้งในระดับบริหารและระดับปฏิบัติงาน และคุณสมบัติอื่นตามที่คณะกรรมการตลาดกำหนด

6.3.2 มีฐานะทางการเงินและสภาพคล่อง โดยมีส่วนของผู้ถือหุ้นหักด้วยค่าความนิยมมีเงินกองทุนสภาพคล่องสุทธิ และมีอัตราส่วนเงินกองทุนสภาพคล่องสุทธิต่อยอดรวมของเงินสดและหลักทรัพย์ของผู้ให้บริการเกี่ยวกับการหักบัญชีกับตนซึ่งแยกบัญชีไว้ตามเกณฑ์ที่คณะกรรมการตลาดกำหนด ซึ่งต้องไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดสำหรับสมาชิกสำนักหักบัญชีประเภทสามัญ

ทั้งนี้ ในการคำนวณฐานะทางการเงินและสภาพคล่องตาม (1)(ข) (2)(ข) และ(3)(ข) ให้เป็นไปตามประกาศคณะกรรมการกำกับการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าเกี่ยวกับการดำรงฐานะทางการเงินสำหรับผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจการซื้อขายล่วงหน้าประเภทนายหน้าซื้อขายล่วงหน้า

7. สมาชิกตลาดทุกรายต้องยื่นขอเข้าเป็นสมาชิกสำนักหักบัญชีประเภทสามัญหรือวิสามัญประเภทใดประเภทหนึ่ง โดยต้องยื่นคำขอตามแบบและภายในระยะเวลาที่ตลาดกำหนด

8. บุคคลใดประสงค์จะขอเป็นสมาชิกสำนักหักบัญชีประเภทสมทบ ให้ยื่นคำขอตามแบบที่ตลาดกำหนด

9. คณะกรรมการตลาดจะเป็นผู้พิจารณาคำขอเป็นสมาชิกสำนักหักบัญชี โดยตลาดจะแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ยื่นคำขอทราบภายใน 60 วัน นับแต่วันที่ได้รับเอกสารและหลักฐานถูกต้องครบถ้วนจากผู้ยื่นคำขอ

หมวด 2

สิทธิและหน้าที่ของสมาชิกสำนักหักบัญชี

10. สมาชิกสำนักหักบัญชีแต่ละประเภทมีสิทธิ ดังนี้

- 10.1 ประเภทสามัญ ใช้บริการเกี่ยวกับการหักบัญชีกับสำนักหักบัญชีเพื่อตนเอง
ลูกค้าสมาชิกตลาดรายอื่น หรือลูกค้าของสมาชิกตลาดรายอื่น
- 10.2 ประเภทวิสามัญ ใช้บริการเกี่ยวกับการหักบัญชีกับสำนักหักบัญชีเพื่อตนเอง
ลูกค้า หรือสมาชิกตลาดรายอื่นหรือลูกค้าของสมาชิกตลาดรายอื่นที่สำนักหักบัญชีร้องขอให้บริการ
เกี่ยวกับการหักบัญชี
- 10.3 ประเภทสมทบ ใช้บริการเกี่ยวกับการหักบัญชีกับสำนักหักบัญชีเพื่อสมาชิก
ตลาดหรือลูกค้าของสมาชิกตลาด

11. ให้สมาชิกสำนักหักบัญชีมีหน้าที่ ดังนี้

- 11.1 ดำรงฐานะทางการเงินตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการตลาด
กำหนด
- 11.2 วางหรือรักษาเงินหรือหลักทรัพย์ไว้กับสำนักหักบัญชีตามหลักเกณฑ์ วิธีการและ
เงื่อนไขเกี่ยวกับการวาง การบริหาร และการชดเชยคืนเงินหรือหลักทรัพย์เพื่อความมั่นคงของสำนัก
หักบัญชี
- 11.3 เปิดบัญชีเพื่อการหักบัญชีเกี่ยวกับการซื้อขายล่วงหน้ากับธนาคารเพื่อการหัก
บัญชี ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ตลาดกำหนด โดยให้แยกบัญชีเพื่อการหักบัญชีของ
ตนเองออกจากบัญชีเพื่อการหักบัญชีของผู้ใช้บริการเกี่ยวกับการหักบัญชานั้น
- 11.4 วางเงินประกันตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการวางหรือรักษา
เงินประกัน การปรับฐานะบัญชีเงินประกัน การถอนเงินประกัน และการผิन्छชำระเงินประกัน
ตามที่คณะกรรมการตลาดกำหนด
- 11.5 ชำระราคา รับมอบและส่งมอบสินค้าเกษตรตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข
ที่คณะกรรมการตลาดกำหนด
- 11.6 จัดส่งรายงานการซื้อขายล่วงหน้ารายใหญ่ ให้แก่ตลาด ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ
และเงื่อนไขที่ตลาดกำหนด

11.7 จัดส่งรายงานและเอกสารอื่นใดตามที่ตลาดกำหนดหรือร้องขอ

11.8 ปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือหนังสือเวียนที่ออกโดย คณะกรรมการกำกับการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า หรือสำนักงานคณะกรรมการกำกับการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า หรือคณะกรรมการตลาด หรือตลาดกำหนด อย่างเคร่งครัด

หมวด 3

การบริการเกี่ยวกับการหักบัญชี

12. สมาชิกสำนักหักบัญชีจะใช้บริการเกี่ยวกับการหักบัญชีกับสำนักหักบัญชีได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากตลาดให้ใช้บริการเกี่ยวกับการหักบัญชีแล้วเท่านั้น

การอนุญาตตามวรรคหนึ่ง สมาชิกสำนักหักบัญชีต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

12.1 วางเงินหรือหลักทรัพย์สมทบแรกเข้าภายในระยะเวลาที่ตลาดกำหนด

12.2 แสดงแก่ตลาดว่ามีความพร้อมด้านระบบงานคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์เชื่อมต่อระบบคอมพิวเตอร์ตรงตามที่ตลาดกำหนด มีระบบการบริหารความเสี่ยงและระบบควบคุมภายในที่มีประสิทธิภาพ มีความพร้อมด้านบุคลากรทั้งในระดับบริหาร และระดับปฏิบัติงานและคุณสมบัติอื่นตามที่คณะกรรมการตลาดกำหนด

12.3 ทำสัญญาใช้บริการเกี่ยวกับการหักบัญชีกับตลาดตามแบบที่ตลาดกำหนด

13. ในการใช้บริการเกี่ยวกับการหักบัญชีกับสำนักหักบัญชีให้ถือว่าสมาชิกสำนักหักบัญชีผูกพันโดยแทนที่เป็นคู่สัญญากับสำนักหักบัญชีสำหรับทุกรายการซื้อหรือรายการขายข้อตกลงซื้อขายล่วงหน้าที่ดินหักบัญชีกับสำนักหักบัญชี รวมทั้งรับผิดชอบต่อสำนักหักบัญชีในเรื่องเงินและทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับข้อตกลงซื้อขายล่วงหน้า

14. สมาชิกสำนักหักบัญชีต้องชำระค่าธรรมเนียมการใช้บริการเกี่ยวกับการหักบัญชีตามอัตราที่คณะกรรมการตลาดกำหนดและภายในระยะเวลาที่ตลาดกำหนด

15. สมาชิกสำนักหักบัญชีสามารถใช้บริการเกี่ยวกับการหักบัญชีกับสำนักหักบัญชีได้ไม่เกินจำนวนข้อตกลงซื้อขายล่วงหน้า (Clearing Limit) หรือเกณฑ์อื่นตามที่ตลาดกำหนด

16. สมาชิกสำนักหักบัญชีที่ได้รับอนุญาตตามข้อ 12 ต้องทำสัญญาให้บริการเกี่ยวกับการหักบัญชีกับสมาชิกสำนักหักบัญชีที่ประสงค์จะใช้บริการเกี่ยวกับการหักบัญชีก่อนการให้บริการ เว้นแต่กรณีที่สำนักหักบัญชีร้องขอให้บริการเกี่ยวกับการหักบัญชีแทนสมาชิกสำนักหักบัญชีรายอื่น

17. สมาชิกสำนักหักบัญชีต้องกำหนดจำนวนข้อตกลงซื้อขายล่วงหน้าและเกณฑ์อื่นที่ตลาดกำหนดตามข้อ 15 ในการให้บริการเกี่ยวกับการหักบัญชีกับผู้ให้บริการเกี่ยวกับการหักบัญชีกับตนแต่ละราย โดยพิจารณาตามข้อมูล ดังนี้

17.1 ฐานะทางการเงินหรือสภาพคล่อง

17.2 เงินหรือหลักทรัพย์ที่ผู้ให้บริการเกี่ยวกับการหักบัญชีวางไว้กับสมาชิกสำนักหักบัญชี

17.3 พื้นฐานความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการซื้อขายล่วงหน้า

17.4 พฤติกรรมหรือประวัติของผู้ให้บริการเกี่ยวกับการหักบัญชี เช่น ประวัติการผิดนัดชำระเงิน เป็นต้น

17.5 ข้อมูลอื่นๆ ตามที่สมาชิกสำนักหักบัญชีกำหนด

ทั้งนี้ สมาชิกสำนักหักบัญชีต้องกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาให้ชัดเจนและทำเป็นลายลักษณ์อักษร

18. สมาชิกสำนักหักบัญชีจะสิ้นสุดภาระผูกพันและความรับผิดชอบในฐานะให้บริการเกี่ยวกับการหักบัญชีกับสมาชิกสำนักหักบัญชีรายใดรายหนึ่งได้ เมื่อได้แจ้งยกเลิกการให้บริการเกี่ยวกับการหักบัญชีเป็นหนังสือต่อตลาด และได้รับอนุญาตจากตลาดแล้ว